

BAUSKAS NOVADA PAŠVALDĪBA PAMŪŠAS SPECIĀLĀ INTERNĀTPAMATSKOLA

Reģ.Nr.4520901298, „Pamūšas skola”, Gailīšu pag., Bauskas nov., LV-3931
tālr. 63956285, fakss 63956235, e-pasts: pamusa.skola@bauska.lv, www.bauska.lv

Bauskas novada Gailīšu pagastā

2016.gada 4. janvārī

Izdota saskaņā ar

MK 2009.gada 24.novembra noteikumu grozījumiem Nr. 1338

„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”

Kārtība par vadītāja un pedagoga rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret skolēnu

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Pamūšas speciālās internātpamatskolas (turpmāk - Izglītības iestāde) izglītojamo, vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība (turpmāk – Kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti vardarbības gadījumā radušies konflikti starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) radušies konflikti par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem.
3. Kārtībā noteiktas konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta un vardarbības situāciju risināšanai, kā arī preventijas pasākumi gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu pret izglītojamo vērstu vardarbību.
4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas

nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.

5. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvus izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas izglītības iestādes lietvedībā.
6. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju mērķu, interešu, pozīciju, viedokļu vai uzskatu sadursme, emocionāli spēcīgs, grūti atrisināms problēmu saasinājums, nopietnas nesaskaņas, strīds, kurā vienas puses interešu īstenošana reāli vai šķietami izslēdz otras puses interešu īstenošanu.
7. Fiziska vardarbība ir apzināts spēka pielietojums pret personu, ja tā rezultātā nodarīts veselībai vai dzīvībai jūtams fizisks kaitējums vai fiziskas sāpes.
8. Emocionāla vardarbība ir pašcieņas aizskaršana, draudēšana un psiholoģiska ietekmēšana, publiska necieņas izrādīšana, atstāšana novārtā un ignorēšana.

II. Izglītojamā rīcība, ja viņš kādas personas darbībā saskata draudus

9. Ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai drošībai, izjūt vai piedzīvo pazemojumu, draudus savai drošībai un dzīvībai, cieņas un goda aizskārums, nekavējoties informē par to tuvāk esošo pedagogu (priekšmeta skolotāju, klases audzinātāju, atbalsta personālu vai dežūrskolotāju).
10. Ja izglītojamais guvis traumu, viņš par to informē jebkuru pedagogu, ja nepieciešams, tiek sniegta medmāsas palīdzība. Medmāsa noskaidro, kādos apstākļos gūta trauma. Ja trauma gūta konfliktsituācijas laikā vai skolēns apgalvo, ka traumu guvis kāda cita izglītojamā mērķtiecīgas darbības rezultātā, medmāsa par notikušo ziņo sociālajam pedagogam un klases audzinātājam. Medmāsa, sociālais pedagogs un klases audzinātājs par konfliktu informē administrāciju un konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus.
11. Ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus citu personu drošībai, izglītojamais, izvērtējot situāciju, sniedz palīdzību un ziņo jebkuram skolas darbiniekam par notikušo. Skolas darbinieks informē klases audzinātāju, atbalsta personālu un nepieciešamības gadījumā skolas administrāciju.

III. Skolas pedagogu, atbalsta personāla un skolas direktores rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

12. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
  - 12.1. Pedagoģs vai jebkurš skolas darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju, nekavējoties ziņo klases audzinātājam, sociālajam pedagogam vai dežūradministratoram par konstatēto konflikta situāciju;
  - 12.2. Konfliktā iesaistītie izglītojamie raksta paskaidrojumus par notikušo, un konfliktam piesaistītais pedagoģiskais personāls (klases audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs, skolas darbinieks, sociālais pedagogs, psihologs, dežūradministrators, izglītības iestādes vadītāja (turpmāk skolas direktore) vietnieki veic darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, mēģinot panākt to vienošanos. Par konfliktsituāciju, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem tiek informēti izglītojamo vecāki.
  - 12.3. Ja konflikta rezultātā kāds no izglītojamajiem ir fiziski cietis, tad cietušā apskati veic medmāsa. Viņa informē vecākus par skolēna veselības stāvokli; ja ir nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību. Konflikta risināšana turpinās pēc konfliktā iesaistīto pušu atgriešanās izglītības iestādē, aicinot uz sarunu izglītojamās, izglītojamo vecākus (likumiskos pārstāvjus), klases audzinātāju, psihologu, sociālo pedagogu, skolas direktore vietnieces.
  - 12.4. Klases audzinātājs piesaista psihologu un sociālo pedagogu mikroklimate izpētei un uzlabošanai klasē;
  - 12.5. Saskaņojot ar vecākiem, cietušajam tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas. Ar izglītojamo, kurš vardarbīgi izturējies, klases audzinātājs, sociālais pedagogs, skolas psihologs veic individuālas pārrunas, lai noskaidrotu izturēšanās iemeslus, veicinātu izpratni par viņa rīcības sekām. Arī viņam, saskaņojot ar vecākiem, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas.
  - 12.6. Ja konfliktsituācija nav atrisināta vai konflikti atkārtojas, tad, pamatojoties uz pedagoga, klases audzinātāja, cita skolas darbinieka vai izglītojamā vecāku rakstisku iesniegumu, skolas direktore aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
  - 12.7. Ja konflikts turpinās vai atkārtojas, sociālais pedagogs, ar skolas direktore akceptu, ziņo par radušos situāciju Bauskas novada Izglītības nodaļai un sociālajiem

dienestiem ar lūgumu palīdzēt risināt radušos situāciju vai rast iespēju izglītojamajam turpināt izglītību citā izglītības iestādē.

12.8. Ja konfliktā ir aizdomas par administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem, tiek ziņots policijai un/vai sociālajiem dienestiem.

IV Skolas direktores rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

13. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

13.1. pedagogs informē skolas direktori par izglītojamā uzvedību;

13.2. skolas direktore nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;

13.3. skolas direktore rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;

13.4. skolas direktore rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;

13.5. skolas direktorei ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;

13.6. attiecīgā pašvaldība nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja izglītības iestādē nav šādu speciālistu.

14. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, skolas direktore šo informāciju nosūta attiecīgām pašvaldības institūcijām.

V Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

15. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai citu izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

- 15.1. pedagogs informē par konfliktu izglītojamā vecākus, uzaicina uz skolu un trīspusējā sarunā risina konfliktu (nepieciešamības gadījumā piesaistot sociālo pedagogu un/vai psihologu);
- 15.2. izglītības iestādes darbinieks vēršas pie sociālā pedagoga un/vai izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu, kurā ir veikts konfliktsituācijas apraksts;
- 15.3. notiek pārrunas pie sociālā pedagoga un/vai skolas direktores, piedaloties, abām konfliktā iesaistītajām pusēm, izglītojamā vecākiem un psihologam, kuru mērķis ir izlīgšana un vainīgās puses atvainošanās;
- 15.4. ja izlīgums netiek panākts un tiek konstatēta tāda vainojamās personas rīcība, kurā saskatāmas administratīva vai krimināla nodarījuma pazīmes, konfliktā cietusī puse par notikušo rakstiski ziņo policijai;
- 15.5. ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret izglītības iestādes darbinieku, skolas direktore ziņo tiesībsargājošām iestādēm (policijai, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai, sociālajiem dienestiem).

VI Vadības un izglītojamo vecāku rīcība konfliktu risināšanā

16. Ja radies konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, par kuru izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku, veicamas šādas darbības:
  - 16.1. Izglītojamā vecākiem rakstīt iesniegumu skolas direktorei, kurā detalizēti aprakstīt konfliktsituāciju.
  - 16.2. Skolas direktorei pieprasīt rakstisku paskaidrojumu no pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka;
  - 16.3. Skolas direktorei veikt situācijas izpēti un vienoties ar vecākiem par tikšanos.
  - 16.4. Veikt pārrunas skolas administrācijai ar izglītojamā vecākiem par konfliktsituāciju;
  - 16.5. Pēc nepieciešamības izglītības iestādes administrācijas klātbūtnē vecākiem veikt pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
17. Ja vecāki ar pedagogu vai skolas darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
  - 17.1. skolas direktore uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez skolas direktores ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 skolas atbalsta personāla darbinieks;

- 17.2. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, ja nepieciešams, uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
- 17.3. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, skolas direktorei ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme, rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;
- 17.4. skolas direktore rakstiski atbild iesnieguma iesniedzējam par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

Direktore

A.Naumane